

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218
Šablona	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Označení materiálu	VY_32_INOVACE_Kot17
Vypracoval(a), Dne	Irena Kotková, 21.2.2013
Ověřeno (datum)	22.2.2013
Předmět	Dějepis
Třída	V.A
Téma hodiny	Ecce homo aneb Trocha latiny ve 21. století
Druh materiálu	Dokument WORD
Anotace	Výklad o latině ve starověku, středověku a v současnosti Cvičení na seřazení a překlad některých známých latinských výroků

ECCE HOMO, aneb Trocha latiny ve 21. století

I.

Jazykem Římanů byla latina. Z latiny vznikly v raném středověku románské jazyky / italština, francouzština, španělština, portugalština, rumunština /.

Tyto románské jazyky vznikly spojením vulgární / tedy lidové – vulgus = lid / latiny a domorodého jazyka.

Zároveň však ve středověku latina zůstala jazykem vzdělců, používala se v církvi a na univerzitách. I studentská hymna Gaudeamus igitur je v latině.

Dnes se užívá v některých vědních oborech latinská terminologie - lékařství, farmacie, biologie, filozofie, právo.

Hodně mezinárodně používaných slov je z latiny. Ač je to k neuvěření, mají i mnohé neologismy latinský základ!

/ např. PC – personal computer je z latinských slov computo = počítám, persona = osoba, mobil je z latinského adjektiva mobilis = pohyblivý/.

II.

V latině se zachovalo mnoho moudrých výroků a citátů, některé z nich mají svou platnost dodnes. Spoj, co k sobě patří:

A/ Alea iacta est.	a/ Ejhle, člověk!	1. pozdrav gladiátorů císaři při vstupu do arény
B/ Ave, imperator, morituri te salutant.	b/ Budiž světlo!	2. Caesar roku 44 PNL, když mezi svými vrahy spatřil i přítele Bruta, dnes při nepříjemném překvapení
C/ Ecce homo!	c/ Hanibal před branami!	3. obměna Ciceronova výroku o tom, že válka není příznivá kultuře
D/ Et tu, mi fili? Nebo Et tu, Brute?	d/ Peníze nesmrdí.	4. Caesar roku 49 PNL při překročení říčky Rubico a při zahájení občanské války, dnes při důležitém rozhodnutí
E/ Fiat lux!	e/ Kostky jsou vrženy.	5. zkrácený citát Cicerona dokládá dodnes význam dějepisu
F/ Hannibal ante portas!	f/ Historie je učitelkou života.	6. výrok Senecy adresovaný jeho žákovi, který si stěžuje na tíhu učení
G/ Historia magistra vitae.	g/ Buď zdrav, císaři, ti, kteří jdou na smrt, tě zdraví.	7. výrok císaře Vespasiana, když mu syn vyčítá zdanění veřejných záchodů, vysvětluje se tak, že nezáleží na tom, z jakých zdrojů peníze plynou
H/ Inter arma silent Musae.	h/ I ty, muj synu?	8. hlášení, které do Říma podal Caesar po jednom ze svých vítězství
I/ Non scholae, sed vitae discimus.	i/ Přišel jsem, viděl jsem, zvítězil jsem.	9. volání Římanů za 2. punské války výstraha v bezprostředním nebezpečí
J/ Pecunia non olet.	j/ Mezi zbraněmi mlčí Múzy.	10. podle bible výrok, jímž stvořitel stvořil světlo
K/ Veni, vidi, vici.	k/ Ne pro školu, ale pro život se učíme.	11. slova Piláta Pontského, když přiváděl židům zbičovaného Ježíše s trnovou korunou na hlavě

III. Věřme, že Tě předcházející cvičení inspirovalo natolik, že si sám vyhledáš některé další moudré latinské výroky.